Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 26. septembra 2013 *

„Odvolanie — Európsky fond pre regionálny rozvoj (EFRR) — Štrukturálna pomoc Spoločenstva v oblasti Martinik — Zníženie finančnej pomoci — Verejné zmluvy na zhotovenie prác — Súlad činností s ustanoveniami práva Únie — Koordinácia postupov verejného obstarávania prác — Smernica 93/37/EHS — Článok 2 — Pojem ‚priama subvencia' — Pojem ‚zariadenia určené na šport, rekreáciu a oddych'"

Vo veci C-115/12 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 1. marca 2012,

Francúzska republika, v zastúpení: E. Belliard, N. Rouam a G. de Bergues, splnomocnení zástupcovia,

odvolateľka,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: F. Dintilhac a A. Steiblytė, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory L. Bay Larsen, sudcovia J. Malenovský, U. Lõhmus (spravodajca), M. Safjan a A. Prechal,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. marca 2013,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 18. apríla 2013,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: francúzština.

Rozsudok

1 Svojím odvolaním Francúzska republika navrhuje zrušenie rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie zo 16. decembra 2011, Francúzsko/Komisia (T-488/10, ďalej len „napadnutý rozsudok“), ktorým bola zamietnutá jej žaloba o neplatnosť rozhodnutia Komisie K(2010) 5229 z 28. júla 2010 týkajúceho sa zrušenia časti príspevkov z Európskeho fondu pre regionálny rozvoj (EFRR) na základe jednotného programového dokumentu cieľa 1 pre štrukturálnu pomoc Spoločenstva v oblasti Martinik vo Francúzsku (ďalej len „sporné rozhodnutie“).

Právny rámec

Nariadenie (ES) č. 1260/1999

2 Nariadenie Rady (ES) č. 1260/1999 z 21. júna 1999 o všeobecných ustanoveniach o štrukturálnych fondoch (Ú. v. ES L 161, s. 1; Mim. vyd. 14/001, s. 31) vo svojom článku 12 s názvom „Zlučiteľnosť“ stanovuje:

„Činnosti financované fondmi… musia byť v súlade s ustanoveniami zmluvy, s nástrojmi, ktoré boli v jej rámci prijaté, a s politikami a činnosťami spoločenstva, vrátane pravidiel… o uzatváraní verejných zmlúv…“

Smernica 93/37/EHS

3 Smernica Rady 93/37/EHS zo 14. júna 1993 o koordinácii postupov verejného obstarávania prác (Ú. v. ES L 199, s. 54; Mim. vyd. 06/002, s. 163) bola zrušená a nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. EÚ L 134, s. 114; Mim. vyd. 06/007, s. 132), ktorá nadobudla účinnosť 31. januára 2006. Vzhľadom na časový rámec skutkových okolností sa však na tento spor vzťahuje smernica 93/37.

4 Podľa článku 1 písm. a) tejto smernice „‚verejné zmluvy na zhotovenie prác‘ sú odplatné zmluvy, uzavreté písomne medzi zhotoviteľom a obstarávateľom definovaným v písmene b) tohto článku, ktorých predmetom je buď zhotovenie práce, alebo zhotovenie práce a vypracovanie projektovej dokumentácie uvedených v prílohe II, alebo zhotovenie práce týkajúcej sa jednej z činností uvedených v prílohe II, alebo práce definovanej v písmene c), alebo zhotovenie práce, zodpovedajúcich požiadavkám, ktoré určil obstarávateľ“.

5 Článok 2 tejto smernice znie:

„1. Členské štáty prijmú potrebné opatrenia, aby obstarávatelia dosiahli súlad alebo zabezpečili dosiahnutie súladu s touto smernicou, keď priamo subvencujú viac [ako] 50 % zmluvy na zhotovenie práce, ktorú uzavrel iný subjekt ako oni sami.

2. Odsek 1 sa týka len zmlúv v triede 50, skupine 502 všeobecnej klasifikácie ekonomických činností v rámci nomenklatúry Európskych spoločenstiev (NACE) a zmlúv, ktoré sa týkajú stavby nemocníc, zariadení určených na šport, rekreáciu a oddych, školských a univerzitných budov a budov používaných na administratívne účely.“

Okolnosti predchádzajúce sporu

6 Okolnosti predchádzajúce tomuto sporu, ako sú uvedené v bodoch 1 až 13 napadnutého rozsudku, možno zhrnúť nasledujúcim spôsobom.

7 Rozhodnutím K(2000) 3493 z 21. decembra 2000 Komisia schválila jednotný programový dokument pre štrukturálnu pomoc Spoločenstva v oblasti Martinik vo Francúzsku pre cieľ 1 na obdobie od 1. januára 2000 do 31. decembra 2006, ktorý stanovuje účasť Európskeho fondu pre regionálny rozvoj (EFRR) vo výške 17 150 000 eur v rámci opatrenia „Priama pomoc podnikom cestovného ruchu a iným poskytovateľom služieb cestovného ruchu“.

8 Société martiniquaise des villages de vacances (ďalej len „SMVV“), ktorá v oblasti Martinik prevádzkuje rekreačné stredisko Les Boucaniers du Club Méditerranée (ďalej len „klub Les Boucaniers“), sa v priebehu roka 2003 rozhodla, že toto stredisko zrekonštruuje a rozšíri.

9 Dňa 3. augusta 2004 regionálna rada oblasti Martinik odsúhlasila poskytnutie regionálnej subvencie vo výške 2 492 750 eur na tento projekt rekonštrukcie a rozšírenia klubu Les Boucaniers, pričom stavebníkom bola SMVV a celkové náklady sa odhadovali na sumu vo výške 49 981 446 eur.

10 Rozhodnutím K(2004) 4142 z 18. októbra 2004 Komisia stanovila účasť Spoločenstva na uvedenom projekte vo výške 12 460 000 eur.

11 Dňa 24. marca 2005 región oblasti Martinik a SMVV podpísali dohodu o regionálnom rozvoji pre tento projekt.

12 Od 25. júna do 13. júla 2007 uskutočnil Dvor audítorov Európskych spoločenstiev audit predmetného projektu. Listom z 11. februára 2008 zaslal Francúzskej republike predbežné závery zistené auditom. Tvrdil, že nebol najmä dodržaný postup verejného obstarávania na práce na rekonštrukciu a rozšírenie, ktorý sa má uplatniť, keďže tento projekt je z viac ako 50 % financovaný verejnými obstarávateľmi. Podľa Dvora audítorov vzhľadom na subvencie z EFRR, regionálnu subvenciu a subvenciu od štátu vo výške 16 690 000 eur, pričom táto posledná subvencia bola poskytnutá vo forme daňových úľav podľa článku 199 undecies B francúzskeho code général des impôts (všeobecný daňový zákonník), až 63,33 % tohto projektu bolo financovaných pomocami z verejných zdrojov. V tejto súvislosti Dvor audítorov odkázal najmä na článok 2 smernice 93/37.

13 Listom z 20. mája 2008 Francúzska republika odmietla tvrdenie, že by sa predmetná daňová úľava mohla považovať za priamu subvenciu v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 93/37. Okrem toho uviedla, že práce na rekonštrukciu a rozšírenie klubu Les Boucaniers nepredstavujú práce týkajúce sa zariadení určených na šport, rekreáciu a oddych v zmysle odseku 2 tohto článku. Uvedené práce teda nespadajú do pôsobnosti uvedeného článku.

14 Dňa 28. júla 2010 Komisia prijala sporné rozhodnutie, ktorým rozhodla zrušiť celý príspevok EFRR na projekt rekonštrukcie a rozšírenia klubu Les Boucaniers.

Žaloba pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok

15 Francúzska republika návrhom podaným 11. októbra 2010 do kancelárie Všeobecného súdu navrhla zrušenie sporného rozhodnutia v celom rozsahu.

16 Na podporu svojej žaloby uvádzala Francúzska republika štyri dôvody. Prvý bol založený na porušení článku 2 ods. 1 smernice 93/37 tým, že Komisia zastávala názor, že zmluvy na zhotovenie prác zadané na účely rekonštrukcie a rozšírenia klubu Les Boucaniers predstavujú zmluvy na zhotovenie prác, ktoré sú priamo subvencované verejnými obstarávateľmi vo výške viac ako 50 %. Druhý žalobný dôvod bol

založený na porušení článku 2 ods. 2 tejto smernice, ktorého sa dopustila Komisia tým, že sa domnievala, že predmetné práce patrili do verejnej zákazky týkajúcej sa budov pre zariadenia určené na šport, rekreáciu a oddych v zmysle tohto ustanovenia. Tretí žalobný dôvod bol založený na porušení povinnosti odôvodnenia tým, že Komisia nevysvetlila jasným a jednoznačným spôsobom dôvody, na základe ktorých sa práce na rekonštrukciu a rozšírenie klubu Les Boucaniers považovali za zodpovedajúce prácam týkajúcim sa zariadení určených na šport, rekreáciu a oddych v zmysle článku 2 ods. 2 smernice 93/37. Štvrtý žalobný dôvod, uvádzaný subsidiárne, bol založený na porušení zásady proporcionality tým, že Komisia uplatnila opravnú sadzbu na subvenciu z EFRR vo výške 100 %.

17 Všeobecný súd zamietol všetky tieto žalobné dôvody a v dôsledku toho zamietol žalobu v celom rozsahu.

18 Pokiaľ ide o prvý žalobný dôvod, Všeobecný súd sa najskôr v bodoch 25 až 33 napadnutého rozsudku zaoberal tvrdením Francúzskej republiky založeným na ustálenej judikatúre v oblasti štátnej pomoci, podľa ktorej sa pojem „subvencia“ má vykladať tak, že zahŕňa len pozitívne plnenia.

19 V tejto súvislosti Všeobecný súd v bode 27 napadnutého rozsudku pripomenul, že pojem subvencia sa síce uvádza v judikatúre vydanej v oblasti štátnej pomoci v rámci definície pojmu štátna pomoc, ako taký však v tejto judikatúre nie je definovaný.

20 V bode 28 napadnutého rozsudku tiež pripomenul, že pri výklade ustanovenia práva Únie je potrebné zohľadniť nielen jeho doslovné znenie, ale aj kontext, v ktorom sa nachádza, a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou. V nasledujúcom bode tohto rozsudku Všeobecný súd uviedol, že cieľom smernice 93/37 je vylúčiť jednak riziko, že vnútroštátni uchádzači alebo kandidáti budú uprednostnení pri zadávaní verejných zákaziek zo strany verejných obstarávateľov, a jednak možnosť, že subjekt financovaný alebo kontrolovaný štátom, miestnymi orgánmi alebo inými subjektmi verejného práva sa bude riadiť inými než ekonomickými úvahami.

21 Najmä pokiaľ ide o cieľ, ktorý sledoval normotvorca Spoločenstva článkom 2 smernice 93/37, Všeobecný súd v bodoch 30 a 31 napadnutého rozsudku uviedol, že tento článok má zabrániť tomu, aby sa určití verejní obstarávatelia pokúšali obchádzať právnu úpravu týkajúcu sa verejného obstarávania tak, že zveria súkromným subjektom uskutočnenie prác, ktoré v skutočnosti patria do verejných zmlúv a ktoré títo verejní obstarávatelia priamo subvencujú vo výške viac ako 50 %. Všeobecný súd spresnil, že v zásade nie je rozdiel medzi situáciou, v ktorej verejný obstarávateľ sám uzatvorí zmluvu s určitým podnikateľom, a situáciou, v ktorej priamo subvencuje viac ako 50 % zmluvy na zhotovenie práce zadanej iným subjektom, ako je on. Uvedený článok 2 má podľa Všeobecného súdu zabezpečiť nestranné zadávanie verejných zmlúv v prípadoch, v ktorých majú verejnoprávne subjekty rozhodujúci vplyv. V dôsledku toho Všeobecný súd v bode 32 napadnutého rozsudku usúdil, že pojem subvencia v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 93/37 treba vyložiť funkčne a extenzívne.

22 Všeobecný súd dospel k záveru, že potrebný účinok smernice 93/37 by sa úplne nezachoval, ak by sa mohlo vylúčiť uplatnenie režimu, ktorý smernica zaviedla, už na základe skutočnosti, že náklady na financovanie verejnej zmluvy sa znížia nie pozitívnymi plneniami verejnoprávneho subjektu, ale daňovými úľavami, a že pojem subvencia v zmysle článku 2 ods. 1 nevylučuje predmetné daňové úľavy, ktoré ako pozitívne plnenia umožňujú znížiť finančné náklady verejnej zmluvy.

23 V bodoch 34 a 35 napadnutého rozsudku Všeobecný súd jednak poukázal na iné právne akty Únie, v ktorých nebol pojem subvencia definovaný ako výlučne pozitívne plnenie, a jednak zamietol tvrdenie Francúzskej republiky založené na prípravných prácach týkajúcich sa pôvodného zavedenia ustanovenia, ktoré sa stalo článkom 2 ods. 1 smernice 93/37.

24 Následne Všeobecný súd v bodoch 36 a 37 napadnutého rozsudku zamietol tvrdenie Francúzskej republiky, podľa ktorého predmetné daňové úľavy nemajú priamu povahu, ako to vyžaduje uvedený článok 2 ods. 1. Oprel sa o skutočnosť, že tieto úľavy boli priamo spojené s predmetnou zmluvou na zhotovenie prác a s investíciami uskutočnenými na tento účel.

25 Pokiaľ ide o druhý žalobný dôvod, Všeobecný súd sa najprv v bodoch 42 až 50 napadnutého rozsudku zaoberal tvrdením Francúzskej republiky, podľa ktorého zariadenia určené na šport, rekreáciu a oddych tohto rekreačného strediska mali len doplnkový charakter a stavebné práce sa týkali v podstate hotela s reštauráciou.

26 Všeobecný súd po tom, ako konštatoval, že uvedené práce spadajú pod jeden projekt pozostávajúci z úplnej rekonštrukcie klubu Les Boucaniers, uviedol v bode 43 napadnutého rozsudku, že na účely preskúmania, či sa predmetné verejné zmluvy na zhotovenie prác týkali stavebných prác na takých zariadeniach, treba vziať do úvahy nie vykonané práce, ale celkový účel tohto klubu.

27 V tejto súvislosti Všeobecný súd v bode 48 napadnutého rozsudku súhlasí s posúdením Komisie, podľa ktorého v prípade klubu Les Boucaniers ide o jednotný koncept, ktorý súčasne zahŕňa ubytovanie, reštauráciu, športové a rekreačné aktivity a oddych, ako aj spoločné zariadenia. Všeobecný súd uviedol, že aj za predpokladu, že by sa väčšina plôch a zamestnancov klubu Les Boucaniers mohla priradiť k ubytovaniu a reštaurácii, charakteristickým znakom tohto klubu sú uvedené aktivity, ktoré predstavujú jadro konceptu tohto rekreačného strediska a sú podstatnou a v každom prípade nevyhnutnou súčasťou tohto konceptu. Všeobecný súd teda dospel k záveru, že klub Les Boucaniers ako taký má charakter zariadenia určeného na šport, rekreáciu a oddych v širokom zmysle slova. Rovnako dodal, že v prejednávanej veci nie je potrebné určiť predmet zmlúv týkajúcich sa daných prác, ale treba preskúmať, či prejednávaný projekt spadá pod niektorú kategóriu stanovenú v článku 2 ods. 2 smernice 93/37.

28 Potom Všeobecný súd v bode 50 napadnutého rozsudku odmietol odhad nákladov na práce, ktorý uskutočnila Francúzska republika a podľa ktorého sa iba 10,6 % nákladov na práce na renováciu a rozšírenie klubu Les Boucaniers týka zariadení určených na šport, rekreáciu a oddych, ako veľmi reštriktívny.

29 V bodoch 53 a 54 napadnutého rozsudku Všeobecný súd konštatoval, že NACE nie je relevantná pre výklad pojmu „zariadenia určené na šport, rekreáciu a oddych“, ako je uvedený v článku 2 ods. 2 smernice 93/37.

30 Napokon Všeobecný súd v bode 57 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že pojem „zariadenia určené na šport, rekreáciu a oddych“ v zmysle článku 2 ods. 2 smernice 93/37 nevyžaduje existenciu súvislosti s tradičnými potrebami verejnoprávnych subjektov alebo poslaním vo všeobecnom záujme. V tejto súvislosti Všeobecný súd v bodoch 58 až 64 napadnutého rozsudku zdôraznil, že samotný predmetný pojem, aj keď je súčasťou vymedzeného výpočtu, nie je vymedzený nijakým kritériom a že ho treba vykladať funkčne a extenzívne, aby sa mohlo zabezpečiť, že nebude narušený potrebný účinok smernice 93/37. Podľa Všeobecného súdu reštriktívny výklad pojmu „zariadenia určené na šport, rekreáciu a oddych“ nie je v súlade s cieľmi tejto smernice.

31 Čo sa týka tretieho žalobného dôvodu, Všeobecný súd dospel v bodoch 69 až 71 napadnutého rozsudku k záveru, že so zreteľom na vysvetlenia poskytnuté v spornom rozhodnutí a v rámci správneho konania Komisia z právneho hľadiska dostatočne vysvetlila svoje úvahy.

32 Pokiaľ ide o štvrtý žalobný dôvod, Všeobecný súd v bode 74 napadnutého rozsudku konštatoval, že suma pomoci dotknutá zistenou nezrovnalosťou zahŕňa celú sumu pomoci stanovenú pre tento projekt, keďže predmetné práce predstavujú jeden projekt. V dôsledku toho sa teda nezrovnalosť

vzťahuje na celé financovanie, takže EFRR bol neprávom zaťažený celou finančnou pomocou. Všeobecný súd preto dospel k záveru, že opravu nie je potrebné obmedziť na základe zásady proporcionality.

Návrhy účastníkov konania

33 Francúzska republika navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a

— rozhodol s konečnou platnosťou o spore tým, že zruší sporné rozhodnutie, alebo vrátil vec Všeobecnému súdu.

34 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

— vyhlásil druhú časť prvého odvolacieho dôvodu a prvú časť tretieho odvolacieho dôvodu za neprípustné, alebo subsidiárne, aby ich zamietol a toto odvolanie zamietol v celom rozsahu a

— zaviazal odvolateľku na náhradu trov konania.

O odvolaní

35 Francúzska republika uviedla na podporu svojho odvolania tri odvolacie dôvody.

O prvom odvolacom dôvode založenom na nesprávnom právnom posúdení týkajúcom sa uplatnenia článku 2 ods. 1 smernice 93/37

Argumentácia účastníkov konania

36 Prvý dôvod, ktorý Francúzska republika uvádza na podporu svojho odvolania, sa člení na dve časti.

37 Prvou časťou prvého odvolacieho dôvodu tento členský štát tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď sa domnieval, že opatrenia daňových úľav by sa mohli kvalifikovať ako „subvencie“ v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 93/37.

38 Podľa Francúzskej republiky kvalifikácia, ktorú uskutočnil Všeobecný súd, je v rozpore so znením článku 2 ods. 1 smernice 93/37 a odporuje vôli normotvorcu Únie obmedziť pojem subvencia na pozitívne plnenia. Po prvé vytýka Všeobecnému súdu, že sa odchýlil od tradičnej definície tohto pojmu, ako ho ponímal Súdny dvor v oblasti štátnej pomoci. Keďže neexistuje akéhokoľvek opačné spresnenie v predmetnej smernici, uvedený pojem by sa mal definovať vzhľadom na obvyklý význam slova „subvencia“, aby sa dodržala zásada právnej istoty. Po druhé uvádza, že tento výklad sa opiera o skutočnosť, že konečné znenie tohto ustanovenia sa odlišuje od rôznych návrhov predložených v rámci prípravných prác, keď sa používalo najmä slovo „financujú“ namiesto slova „subvencujú“. Po tretie dodáva, že nevyhnutnosť zachovať potrebný účinok daného ustanovenia, uvedenú Všeobecným súdom, nemôže ísť tak ďaleko, že sa na toto ustanovenie uplatní funkčný výklad, ktorý ide nad rámec jeho znenia.

39 Druhou časťou prvého odvolacieho dôvodu Francúzska republika tvrdí, že Všeobecný súd nesprávne právne posúdil, keď sa domnieval, že daňová úľava nadobudla priamu povahu v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 93/37, keď sa táto úľava poskytla osobitne z dôvodu predmetnej zmluvy na zhotovenie prác, hoci nebola poskytnutá ani stavebníkovi, ani staviteľovi, ani prevádzkovateľovi, ani vlastníkovi dotknutého zariadenia.

40 Tento členský štát tvrdí, že sporné daňové úľavy boli priznané fyzickým osobám, ktoré sú spoločníkmi verejnej obchodnej spoločnosti a investovali do verejnej zmluvy na zhotovenie prác na rekonštrukciu a rozšírenie klubu Les Boucaniers. Tieto daňové úľavy síce mali povzbudzujúci účinok na investovanie, ale priamo neznížili náklady na práce.

41 Komisia uvádza, že prvú časť prvého odvolacieho dôvodu treba zamietnuť ako nedôvodnú. Podľa nej sa má druhá časť vyhlásiť za neprípustnú, alebo subsidiárne zamietnuť ako nedôvodná.

Posúdenie Súdnym dvorom

42 Treba pripomenúť, že článok 2 ods. 1 smernice 93/37 vyžaduje, aby verejní obstarávatelia dodržiavali ustanovenia tejto smernice, pokiaľ priamo subvencujú viac ako 50 % zmluvy na zhotovenie prác, ktorú uzavrel iný subjekt ako oni sami.

43 Prvou časťou prvého odvolacieho dôvodu Francúzska republika v podstate tvrdí, že pojem subvencia v zmysle tohto ustanovenia sa vzťahuje iba na pozitívne subvencie, a teda nezahŕňa daňové úľavy.

44 Uvedený pojem nie je definovaný v smernici 93/37 a keďže chýba odkaz na právo členských štátov, vyžaduje si autonómny a jednotný výklad, ktorý musí zohľadňovať kontext ustanovenia a cieľ sledovaný príslušnou právnou úpravou, v ktorej je uvedený (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júla 2012, Pie Optiek, C-376/11, bod 33 a citovanú judikatúru).

45 Francúzska republika nespochybňuje ani formuláciu cieľov článku 2 ods. 1 smernice 93/37 vyjadrenú Všeobecným súdom v bodoch 29 až 31 napadnutého rozsudku, ani že tieto ciele hovoria v prospech širokého výkladu pojmu subvencia, ako to uviedla generálna advokátka v bode 43 svojich návrhov. Svojou argumentáciou naopak vytýka tomuto súdu, že prekročil hranice toho, čo je prípustné v rámci teleologického výkladu, keď priznal tomuto pojmu široký a funkčný význam na účely obsiahnutia daňových úľav.

46 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Francúzska republika, výraz „subvencovať“ v jeho obvyklom zmysle znamená celkom jednoducho poskytovať výhodu. V dôsledku toho sa tento výraz vo všeobecnosti neobmedzuje na pozitívne plnenie. Taký výklad teda nemôže vyvrátiť ani takzvaná „tradičná“ definícia pojmu subvencia, na ktorú sa odvoláva tento členský štát a ktorá sa údajne uplatňuje v oblasti štátnej pomoci.

47 Tvrdenie Francúzskej republiky, podľa ktorého výklad podaný Všeobecným súdom odporuje zámeru normotvorcu Únie, keďže nezohľadňuje genézu článku 2 smernice 93/37, treba tiež zamietnuť.

48 Použitie výrazu „subvencujú“ v tomto ustanovení a nie slovesa „financujú“, ktoré použila Komisia vo svojom návrhu článku 1a smernice Rady 89/440/EHS z 18. júla 1989, ktorou sa mení smernica Rady 71/305/EHS o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 210, s. 1), ktorý zodpovedá článku 2 smernice 93/37, totiž bez uvedenia ďalších údajov nemôže postačovať na to, aby sa mohla z toho vyvodiť vôľa normotvorcu Únie obmedziť tento výraz len na pozitívne subvencie s vylúčením najmä daňových úľav.

49 Za týchto okolností treba konštatovať, že Všeobecný súd sa nedopustil nijakého nesprávneho právneho posúdenia, keď sa domnieval, že daňové úľavy by sa mohli kvalifikovať ako subvencie v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 93/37. Preto sa musí prvá časť prvého odvolacieho dôvodu zamietnuť ako nedôvodná.

50 Pokiaľ ide o druhú časť tohto dôvodu, Francúzska republika sa v protiklade s tvrdením Komisie nezamerala na spochybnenie skutkových zistení Všeobecného súdu v napadnutom rozsudku, ale na spochybnenie právnej kvalifikácie skutočností týmto súdom, teda kvalifikácie poskytnutých daňových úľav ako „priamej“ subvencie v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 93/37.

51 Keďže z ustálenej judikatúry vyplýva, že Súdny dvor má právomoc na preskúmanie takej právnej kvalifikácie (pozri najmä rozsudok z 1. júna 1994, Komisia/Brazzelli Lualdi a i., C-136/92 P, Zb. s. I-1981, bod 49), treba konštatovať, že táto časť prvého odvolacieho dôvodu je prípustná.

52 Čo sa týka odôvodnenosti, treba konštatovať, že zo znenia článku 2 ods. 1 smernice 93/37 jasne vyplýva, že pojem „priama subvencia“ sa nevzťahuje na osoby, ale na dotknuté dielo. Zužujúci výklad tohto pojmu by verejnému obstarávateľovi okrem iného umožnil obísť článok 2 smernice 93/37, a tak sa zbaviť svojich povinností, ktoré mu vyplývajú z tejto smernice.

53 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že Všeobecný súd v bode 36 napadnutého rozsudku zdôraznil, že daňové úľavy sa poskytli v priamej súvislosti s predmetnou zmluvou na zhotovenie prác, pričom ich účelom nebolo znížiť určité všeobecné výdavky dotknutých osôb, a že ich Francúzska republika poskytla na projekt rekonštrukcie a rozšírenia klubu Les Boucaniers osobitne na vykonanie týchto prác.

54 Je potrebné teda konštatovať, že za týchto okolností Všeobecný súd správne priznal priamu povahu subvencie, aká je uvedená v článku 2 ods. 1 smernice 93/37, na financovanie projektu a investície uskutočnené na tento účel.

55 Za týchto okolností treba tiež zamietnuť druhú časť odvolacieho dôvodu Francúzskej republiky, a preto tento odvolací dôvod treba zamietnuť ako nedôvodný.

O druhom odvolacom dôvode založenom na nesprávnom právnom posúdení Všeobecným súdom tým, že skreslil obsah sporného rozhodnutia a svojím vlastným odôvodnením nahradil odôvodnenie Komisie

Argumentácia účastníkov konania

56 Svojím druhým odvolacím dôvodom Francúzska republika tvrdí, že Všeobecný súd skreslil obsah sporného rozhodnutia a svojím vlastným odôvodnením nahradil odôvodnenie Komisie. Podľa tohto členského štátu skreslenie spočíva v tom, že sa Všeobecný súd domnieval, že Komisia pri určení, či zmluva na zhotovenie prác na rekonštrukciu a rozšírenie tohto rekreačného strediska spadá do pôsobnosti článku 2 ods. 2 smernice 93/37, nevychádzala z povahy uskutočnených prác, ale z celkového účelu klubu Les Boucaniers.

57 V tejto súvislosti Francúzska republika uvádza, že Komisia až počas pojednávania pred Všeobecným súdom pripustila, že treba zohľadniť celkový účel klubu Les Boucaniers, a nie len práce vykonané v tomto klube.

58 Komisia považuje tento odvolací dôvod za nedôvodný.

Posúdenie Súdnym dvorom

59 Pokiaľ ide o preskúmanie skreslenia, ktoré sa podľa tvrdenia Francúzskej republiky nachádza v konštatovaní Všeobecného súdu v bode 43 napadnutého rozsudku, podľa ktorého Komisia v spornom rozhodnutí analyzovala uplatniteľnosť článku 2 ods. 2 smernice 93/37 posudzovaním projektu pozostávajúceho z úplnej rekonštrukcie klubu Les Boucaniers, pričom toto posudzovanie bolo založené nie na vykonaných prácach, ale na celkovom účele tohto klubu, treba pripomenúť, že z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že skreslenie musí zjavne vyplývať z dokumentov v spise bez toho, aby bolo potrebné vykonať nové posúdenie skutkového stavu a dôkazov (pozri najmä rozsudok zo 6. apríla 2006, General Motors/Komisia, C-551/03 P, Zb. s. I-3173, bod 54).

60 Treba tak konštatovať, že hoci možno vykladať sporné rozhodnutie v takom zmysle, v akom navrhuje Francúzska republika, z odlišného posúdenia tohto rozhodnutia Všeobecným súdom však nie je zjavné skreslenie jeho obsahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. februára 2011, Activision Blizzard Germany/Komisia, C-260/09 P, Zb. s. I-419, bod 54).

61 Za týchto okolností, keďže neexistujú dôkazy, ktoré by nasvedčovali tomu, že sporné rozhodnutie poňal Všeobecný súd vecne nesprávne, nemožno dospieť k záveru, že toto poňatie predstavuje skreslenie alebo nahradenie odôvodnenia tohto rozhodnutia.

62 Z toho vyplýva, že druhý odvolací dôvod musí byť zamietnutý ako nedôvodný.

O treťom dôvode založenom na nesprávnom právnom posúdení týkajúcom sa uplatnenia článku 2 ods. 2 smernice 93/37

Argumentácia účastníkov konania

63 Svojím tretím odvolacím dôvodom, ktorý sa člení na dve časti, Francúzska republika spochybňuje kvalifikáciu zmluvy na zhotovenie prác na rekonštrukciu a rozšírenie klubu Les Boucaniers ako zmluvy na stavebné práce týkajúce sa zariadenia určeného na šport, rekreáciu a oddych v zmysle článku 2 ods. 2 smernice 93/37.

64 Pokiaľ ide o prvú časť tretieho odvolacieho dôvodu, Francúzska republika tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď sa domnieval, že pojem „zariadenia určené na šport, rekreáciu a oddych“ uvedený v článku 2 ods. 2 smernice 93/37 sa má vykladať v širšom zmysle a nemá sa neobmedzovať na zariadenia, ktoré slúžia na uspokojovanie tradičných potrieb verejnoprávnych subjektov, teda kolektívnych potrieb používateľov.

65 Francúzska republika tvrdí, že také obmedzenie, aj keď nie je výslovne uvedené v článku 2 ods. 2 tejto smernice, vyplýva zo systematického výkladu tohto ustanovenia na základe jeho znenia a cieľa, ako aj iných kategórií zmlúv, ktoré sú v ňom uvedené. Zdôrazňuje, že cieľ článku 2 ods. 2 smernice 93/37 spočíva v tom, aby sa pravidlá stanovené touto smernicou uplatnili na zmluvy na zhotovenie prác, pri ktorých existuje skutočné nebezpečenstvo ich obchádzania zo strany verejných obstarávateľov. Také nebezpečenstvo podľa tohto členského štátu predstavujú iba verejné zmluvy týkajúce sa zariadení, ktoré slúžia na uspokojovanie kolektívnych potrieb používateľov. Všetky ostatné kategórie zmlúv uvedené v článku 2 ods. 2 smernice 93/37 sa totiž týkajú stavieb, ktoré majú uspokojovať uvedené potreby.

66 Komisia tvrdí, že prvá časť tretieho odvolacieho dôvodu je neprípustná, pretože sa ním snaží o zmenu predmetu konania pred Všeobecným súdom.

67 Subsudiárne Komisia zastáva názor, že uvedená prvá časť je nedôvodná.

68 Druhou časťou tohto odvolacieho dôvodu Francúzska republika tvrdí, že sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že pojem „zmluvy na zhotovenie prác“ v zmysle článku 2 smernice 93/37 sa má vykladať nezávisle od pojmu „verejné zmluvy na zhotovenie prác“ v zmysle článku 1 písm. a) tejto smernice, a že v dôsledku toho Komisia neporušila článok 2 ods. 2 uvedenej smernice tým, že zastávala názor, že predmetná zmluva na zhotovenie prác v prejednávanej veci patrí do pôsobnosti tohto ustanovenia, hoci táto zmluva nepredstavovala pre verejného obstarávateľa priamy hospodársky záujem.

69 Podľa Francúzskej republiky pojem „zmluvy na zhotovenie prác“ v zmysle článku 2 smernice 93/37 sa má vykladať so zreteľom na pojem „verejné zmluvy na zhotovenie prác“, čo znamená, že taká zmluva sa vykonáva v priamom hospodárskom záujme verejného obstarávateľa (rozsudok z 25. marca 2010, Helmut Müller, C-451/08, Zb. s. I-2673, body 50 až 52). Tento členský štát spresňuje, že sa nemožno domnievať, že zmluvy týkajúce sa rekonštrukcie klubu predstavujú taký priamy hospodársky záujem iba z toho dôvodu, že táto rekonštrukcia je súčasťou turistického a hospodárskeho rozvoja oblasti Martinik. Tvrdí, že článok 2 tejto smernice sa vzťahuje iba na zmluvy na zhotovenie prác, ktoré ak by boli uzatvorené verejným obstarávateľom, by spadali pod verejné zmluvy na zhotovenie prác v zmysle článku 1 písm. a) uvedenej smernice.

70 Komisia navrhuje, aby sa táto časť odvolacieho dôvodu zamietla.

Posúdenie Súdnym dvorom

71 Pokiaľ ide o neprípustnosť prvej časti tretieho odvolacieho dôvodu, ktorej sa domáha Komisia, treba pripomenúť, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že ak by sa účastníkovi konania umožnilo predložiť dôvod po prvýkrát až v konaní pred Súdnym dvorom, ktorý nebol predložený v konaní pred Všeobecným súdom, bolo by mu umožnené predložiť Súdnemu dvoru, ktorý má obmedzené právomoci v odvolacom konaní, širšiu vec, ako bola tá, ktorou sa zaoberal Všeobecný súd, pričom v rámci odvolacieho konania sa právomoc Súdneho dvora obmedzuje na posúdenie právneho riešenia dôvodov prejednávaných pred prvostupňovým súdom (rozsudok z 1. februára 2007, Sison/Rada, C-266/05 P, Zb. s. I-1233, bod 95 a citovaná judikatúra).

72 Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru však jasne vyplýva, že Francúzska republika používala pojem „kolektívne potreby používateľov“ a pojem „tradičné potreby verejnoprávnych subjektov“ v rovnakom zmysle v konaní pred Všeobecným súdom, ako aj v rámci odvolacieho konania pred Súdnym dvorom.

73 Aj keď v tejto súvislosti, ako tvrdí Komisia, pojem „kolektívne potreby používateľov“ nebol takto uvedený v konaní pred Všeobecným súdom, z bodu 55 napadnutého rozsudku vyplýva, že argumentácia Francúzskej republiky týkajúca sa pojmu „tradičné potreby verejnoprávnych subjektov“ sa vzťahovala na podmienku, podľa ktorej sa článok 2 ods. 2 smernice 93/37 vzťahuje iba na „zariadenia určené na šport, rekreáciu a oddych, ktoré sú prístupné pre všetkých a nie sú vyhradené len súkromným zákazníkom“. Táto podmienka je skutočne spojená s kolektívnymi potrebami používateľov.

74 Z toho vyplýva, že použitie pojmu „kolektívne potreby používateľov“ v rámci odvolania nespôsobuje zmenu predmetu konania pred Všeobecným súdom, a teda prvá časť tretieho odvolacieho dôvodu je prípustná.

75 Čo sa týka dôvodnosti, treba určiť, či sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď sa nedomnieval, že pojem „zariadenia určené na šport, rekreáciu a oddych“ v zmysle článku 2 ods. 2 smernice 93/37 sa obmedzuje iba na zariadenia, ktoré slúžia na uspokojovanie kolektívnych potrieb používateľov.

76 Je potrebné konštatovať, ako v podstate uviedol Všeobecný súd v bodoch 57 a 58 napadnutého rozsudku, že také obmedzenie nevyplýva ani zo znenia smernice 93/37, ani z prípravných prác týkajúcich sa tejto smernice. Článok 2 ods. 2 smernice 93/37 totiž nijako nekvalifikuje pojem „zariadenia určené na šport, rekreáciu a oddych“.

77 Také obmedzenie uvedeného pojmu nemožno oprieť ani o systematický výklad článku 2 ods. 2 smernice 93/37. Aj za predpokladu, že všetky kategórie zmlúv uvedených v tomto ustanovení sa týkajú stavieb, ktoré sú prípadne určené na uspokojovanie kolektívnych potrieb používateľov, treba totiž konštatovať, že len na základe tejto okolnosti sa nedá vyvodiť, že spôsobilosť uspokojovať také potreby je podmienkou uplatnenia uvedeného ustanovenia.

78 Je potrebné teda konštatovať, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď odmietol názor, že pojem „zariadenia určené na šport, rekreáciu a oddych“ v zmysle článku 2 ods. 2 smernice 93/37 sa obmedzuje iba na zariadenia, ktoré sú určené na uspokojovanie kolektívnych potrieb používateľov. Z toho vyplýva, že prvú časť tretieho odvolacieho dôvodu treba zamietnuť ako nedôvodnú.

79 Pokiaľ ide o druhú časť tohto odvolacieho dôvodu, treba konštatovať, že bod 64 napadnutého rozsudku, na ktorý poukazuje Francúzska republika v rámci tejto časti, je neoddeliteľnou súčasťou odpovede Všeobecného súdu na tvrdenie, podľa ktorého sa článok 2 ods. 2 smernice 93/37 týka iba kategórií zmlúv, ktoré svojou povahou patria k tradičným potrebám verejnoprávnych subjektov.

80 Treba zdôrazniť, že Všeobecný súd správne v bode 64 napadnutého rozsudku konštatoval, že normotvorca Únie prostredníctvom článku 2 smernice 93/37, výslovne rozšíril pôsobnosť tejto smernice na niektoré určené neverejné zmluvy.

81 Preto sa má článok 2 smernice 93/37 vykladať autonómne vzhľadom na článok 1 písm. a) tejto smernice. Je dôležité konštatovať, že iný výklad by výrazne obmedzil pôsobnosť článku 2 uvedenej smernice, čo by bolo v rozpore s cieľom sledovaným týmto článkom zabrániť obchádzaniu tejto smernice.

82 Z uvedeného vyplýva, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že z definície pojmu „verejné zmluvy na zhotovenie prác“ uvedeného v článku 1 písm. a) tejto smernice nevyplýva nijaká podmienka na uplatnenie článku 2 smernice 93/37 súvisiaca „s tradičnými potrebami verejnoprávnych subjektov“.

83 V dôsledku uvedeného treba zamietnuť aj druhú časť tretieho odvolacieho dôvodu, čiže celý tento odvolací dôvod musí byť zamietnutý ako nedôvodný.

84 Keďže sa nevyhovelo žiadnemu odvolaciemu dôvodu Francúzskej republiky, toto odvolanie treba zamietnuť v celom rozsahu.

O trovách

85 Podľa článku 184 ods. 2 rokovacieho poriadku, ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne o trovách konania. Podľa článku 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku uplatniteľného na základe jeho článku 184 ods. 1 na konanie o odvolaní účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Francúzsku republiku na náhradu trov konania a Francúzska republika nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Odvolanie sa zamieta.

2. Francúzska republika je povinná nahradiť trovy konania.

Podpisy